

MUSTAKARHUJAHTIA KANADASSA

Teksti julkaistu Riista-lehdessä 5/2009

”Korvatulpat päähän, nyt Matti ampuu”, toteaa Tommi, kun nostan aseeni ensimmäistä kohdistuslaukasta varten.

Ehkä nuo korvatulpat ovat hiukan liioittelua, kun ottaa huomioon että testattavana on ”Boukkari” - taljajouseni. Hyvin on jousi matkan rasitukset kestänyt. Nuolet näyttävät löytävän 25 metrin päässä olevan taulun keskustan ihan tyydyttävästi. Kolmen laukauksen jälkeen Tommi toteaa: ”No niin, se on siinä, lopeta siihen, tulee pahamieli kun se viimeinen heittää.” Uskon Tommia ja nousen Sophien ”Sohvin” maasturin kyytiin todeten: ”Bear hunting starts now”.

Jo perinteiseksi muodostunut keväinen Kanadan mustakarhujahti on saatu jälleen käyntiin.

Metsästysalueemme on reilu 100 km Quebeqista pohjoiseen. Alue on noin 100 km kanttiinsa oleva luonnonsuojelu alue, jolla metsästys on hyvin tarkoin säännösteltyä. Sophie on tutkinut alueella metsästyksen vaikutusta mustakarhukantaan jo 10 vuotta ja sai vuosi sitten valmiiksi väitöskirjansa. Joten kun Sophie kertoo alkupuhuttelussaan, että karhukanta alueella on hyvä, kukaan ei arvaa kyseenalaistaa sitä.

Sophie on jo saanut muut metsämiehet oppaineen liikenteeseen kohden ensimmäisen illan passipaikkoja. Minut ja Matti ”Seniorin” hän lähtee viemään itse metsään.

Senior-Matti ansaitsee hyvin tuon lisänimen, minkä hänelle heti matkan alussa annoimme erottaaksemme porukan kolme Mattia toisistaan. Hän viettää samana päivänä nimittäin 79-vuotis syntymäpäiviään.

Jotkut ehkä hiukan epäilivät Seniorin pärjäämistä matkalla, mutta epäilyt rupesivat pikkuhiljaa karisemaan aseiden kohdistusvaiheessa. Senior Matti pisti kaksi kohdistuslaukausta vajaan tuuman päähän toistaan. Olin kuitenkin luvannut avustaa Mattia passiin menossa ja muissa varusteiden kuljetuksessa niin paljon kuin tarvitsee. Omalta osaltani loputkin epäilyt häviävät, kun saavumme ensimmäiselle tornille. Senior Matti kipuaa torniin kuin olisi tehnyt sitä joka päivä. Jätämme kaiman passiin ja Sohvi lupaa tulla noutamaan hänet 21.15.

Ajelemme metsäautoteitä vielä kolmen vartin verran, kunnes Sohvi pysäyttää auton. Jatkamme jalan vielä muutaman sata metriä, kunnes pienen, mutta kovasti solisevan puron rannalta, synkästä kuusikosta löytyy passipaikkani.

Viritän yhden pikkuvideon puun kylkeen kuvaamaan yleiskuvaa passipaikasta ja kiipeän torniin. Isomman videokameran asennan käyttäystikkaiden eteen viritetylle poikkipuulle kuvaamaan kohti syöttöpaikkaa. Riuku, johon kameran kiinnitän, on vain näkösuoja ja video juuri ja juuri kestää siinä, jos sitä ei töni tai liikuttele. Jousen lasken roikkumaan koukkuun, joka on kiinnitetty puun runkoon juuri tätä tarkoitusta varten. Sohvi heittää lisää ruokaa syöttöpaikalle ja häviää kättään heilauttaen takaisin auton suuntaan.

Oravat, pari piikkisikaa ja jänis ilmestyvät melkein saman tien kisailemaan syöttöpaikalle. Edellisten vuosien kokemuksesta tiedän, että niitä tulee riittämään seuraavat päivät seuraksi asti. ”Satamiljoonaa oravaa, johan ne syö yhden syöttöpaikan tyhjäksi”, oli Jaskakin todennut edelliskevään jahtireissulla, kun totesimme, että hänen kyttäyspaikkansa oli syöty tyhjäksi.

Otan lyhyitä videoklipsejä ja kuvia niin oravista kuin piikkisioistakin. Noin tunnin istumisen jälkeen erotan puron solinan seasta rasahduksen. Yritän kuulostella ja kääntelen katsettani varovasti puolelta toiselle, ei mitään. ”Rits”, taas joku epämääräinen ääni, mutta en saa selvää sen suunnasta enkä aiheuttajasta. Tiedän edellisten vuosien kokemuksesta, että mustakarhu saapuu ruokapaikalle maastoon muotoutuneita polkuja pitkin. Näille poluille muotoutuu selvät jalan painautumat, joihin mustakarhu astuu aina täsmälleen samaan paikkaan. Niinpä karhun saapuessa siitä ei kuulu pienintäkään risahdusta. Tunnen silti jännityksen nousevan ja pyyntiverien lähtevän virtaamaan vilkkaammin.

Taas risahdus ja nyt tajuan mistä se tulee. Nuori piikkisika on laskeutumassa samasta puusta, jota vasten kyttäystikkaani ovat pystyssä. Se on oletettavasti kiivennyt sinne turvaan, kun saavuin passipaikalle ja on nyt viimein päättänyt laskeutua alas puusta.

Otan kameran ja napsin muutamia kuvia hitaasti alas laskeutuvasta nuoresta piikkisiasta. Piikkisika on juuri kohdallani laskeutumassa, kun se huomaa joutuneensa valokuvauksen kohteeksi. Tuijotamme toisiamme vain puolen metrin päästä ja varmaan samanlaiset ajatukset pyörivät kummankin päässä: ”Ei helkkari, noin läheltä katsottuna tuo on vielä inhottavamman näköinen kuin

kauempaa.” Hetken piikkisika vetelee vainua minusta ja jatkaa kiipeämistään, nyt tosin entistä kiireemmin ja takaisin ylöspäin kuuseen, häviten kohti latvaa, oksiston suojaan.

Taas on tunti kulunut ja kuorin varovasti eväänäni olevan appelsiinin. Hitaasti kyyristyn laskemaan kuoria jalkojeni juureen passitornin lattialle. ”SHUUVHF”, kuuluu voimakas tuhadus aivan passitornini takaa ja kuuluu hirveä rytinä sekä oksien pauke. ISO mustakarhu oli hiippaillut aivan passitornini taakse ja liikkeeni huomattuaan pakeni nyt metsä rytisten takaisin sankan kuusikon sekaan. ”Voi k...le”, kiroan mielestäni. Karhu, ja ISO karhu, oli tullut vain viiden metrin päähän taakseni, enkä ollut kuullut siitä hiiskahdustakaan. Nyt sitä oli ihan turha odottaa takaisin samalle paikalle.

Jatkan kuitenkin istumistani ja odottamista. Mitäpä muutakaan voisin tehdä. Sohvi oli kertonut hakevansa ensin Senior-Matin ja vasta sitten minut.

Oravia ja piikkisikoja tulee ja menee. Karhu!!! Yhtäkkiä se vain on edessäni reilun parinkymmenen metrin päässä. Mistä se siihen ilmestyi? Painan videon nauhoituksen päälle. Karhu ei ole mikään suuren suuri, mutta ei pienen pienikään. Reilusti kuitenkin pienempi kuin äsken metsään paennut. Karhu pyörrähtelee erittäin valppaan ja varovaisen näköisenä. Välillä se maistaa hiukan ruokaa ja taas seuraa valppaana ympäristöään. Varooko se tuota äsken karkottamaani isoa karhua vai mitä?

Seuraan karhun valpasta ja varovaista ruokailua aikani. Lopulta teen päätökseni. Ei se ISO karhu varmaankaan enää tule takaisin tälle ruokapaikalle. Tämä yksilö on kuitenkin ihan hyvänkokoinen, joten amuttava karhu. Lisäksi tällä on rinnassaan komea valkoinen V muotoinen merkki, mitä merkkiä on vain harvoilla karhuilla.

Kurkotan varovasti jousen käteeni. Samalla rohkean röyhkeä orava juoksee aivan karhun viereen ruokapaikalle ja saa karhulta varoituksen röyhkeydestä. Yllättävän ketterästi karhu ryntää muutaman metriä sen perään. Sen jälkeen karhu seuraa taas hetken valppaana ympäristöään ja kääntyy sitten jälleen ruokailemaan.

Odotan että karhu on lähes sivuttain, ampumakulma vain hiukan takavinosta. Kohotan jousen ylävinoon ja jännitän jänteen. Samalla kun lasken viritettyä joustaa alavinoon, se hipaisee kaidetta johon video on kiinnitetty. Laukaisukäsi hakee paikkansa oikealta korvalta. Etutähtäin hakeutuu osittamaan karhun lavan etuosaan ja laukaus lähtee saman tien, kuin varkain. Liiankin aikaisin, liiankin eteen??? käy mielessäni heti. Kuuluu urahdus, kun nuoli tavoittaa karhun lavan ja saman tien karhu ryntää laukkaan. Vihreät nuolen sulat erottuvat selvästi karhun kyljessä sen hävitessä sankkaan kuusikkoon.

Kuuntelen ja olen puron solinan ylikin kuulevinani hetken rytinää tiheiköstä, minne karhu hävisi. Sammutan videon ja kelaan sen taaksepäin tarkistaakseni videolta osuman.

Ryntäys oravan perään, kuva erittäin kirkas ja tarkka, iloitsen. Mitä? Sitten kameran kuva kääntyy osoittamaan karhun vasemmalle puolel, kuva menee epätarkaksi siirtymisestä johtuvasta täräyksestä. Samalla nauhalta kuuluu jousen jänteen räpsähtävä ääni, ja kuvaruudun poikki ryntää karhu, nuoli kyljessä heiluen. Video on siis hiukan kääntynyt, kun jousi tapasi jännitettäessä sen kiinnikkeenä olleeseen poikkipuuhun. Kiroan mielessäni muuten hyvän videon epäonnistunutta loppua. Kuvasta kuitenkin erotan, että nuoli on, jos nyt ei ihan sydämessä, niin kuitenkin erittäin kipeällä kohdalla. Korkeintaan ihan hiukan liian edessä. Oletettavasti nuoli jäi näkyviin, eikä mennyt läpi, koska kärki osui takimmaisesta etujalan luuhun. Noudan pikkuvideon puun rungosta, tarkistan mitä sen kortille on jäänyt. Ei mitään, tai kyllä oravia ja piikkisikoja. Kamerasta on virta loppunut noin varttitunti ennen karhun saapumista.

Odotan aikani, puoli tuntia, tai olisiko sittenkin vain 10 minuuttia? No, kohta tulee pimeä ja taivas on pilvessä, joten että sade voi alkaa milloin tahansa. Koska nuoli ei mennyt läpi asti, oletan että verta ei tule ulos yläkantilla olevasta sisään menoreiästä juuri minkään vertaa. Pakko on siis lähteä tarkistamaan, näkyisikö verijälkeä ja yrittää löytää karhu jo tälle illalle. Koska maasto on ruokailupaikan ympäristössä täynnä karhun jälkiä, olisi aamulla illallisten jälkien erottaminen tosi vaikeaa ja hakeminen melkoista risteilyetsintää.

Jätän jousen ja videon tikkaille, otan wc-paperirullan repusta ja menen syöttöpaikalle. Heti ampumapaikalla näkyy selvät raapaisut, mistä karhu startannut. Jälki suuntautuu puron yli

vastapuolen ryteikköön, jossa näkyy karhun mentävä reikä. Konttaan perässä ryteikköön jälki jäljeltä tuoreita raapaisuja seuraten. Siellä täällä vedän wc-paperin palalla oksia sieltä mistä karhu on edennyt. Oksista tai sammalesta ei jää paperiin tippaakaan verta. Olen edennyt jälkeä jo lähes sata metriä, eikä verta vielä tippaakaan. Mikä ihmeen ääni? Jostakin kuuluu jokin erittäin epäselvä ääni, koriseeko karhu vai mikä ihme? Yritän kuulostella, mutta kuulen ehkä vain oman sydämeni lyönnit... ja sitten taas joku epäselvä ääni. Jostakin ihan läheltäni, mutta en saa selvää suunnasta, enkä äänen aiheuttajasta. Nyt kuulen jo oman hengityksenikin. Konttaan karhun polkua vielä muutaman askelen mahdollisimman äänettömästi. Sitten tajuan mistä ääni tulee. Pieni puronhaara virtaa rinteessä maan alla ja se pitää ihmeellistä, kurnuttavaa ääntä. Henkäisen toisekseen helpotuksesta, toisekseen harmista, sillä karhu on edelleen löytämättä.

Etenen jälkeä myöten vielä muutaman metrin. Nuoli. Maassa makaa nuoli, joka on läpeensä veressä, eli nyt sen on täytynyt tulla ulos karhun toiselta puolen, sen juostessa. Saman tien alkaa sammalikossa olla verta kuin letkusta laskettuna. Hyvä juttu, nyt karhu ei voi olla kaukana.

Seuraan verivanaa varovasti, etumaastoa ja sivuilleni tähystäen. Veriseltä makaukselta jälki jatkuu mutkitellen eteenpäin ihan pienen kumpareen taakse. Nousen varovasti kumpareelle. Karhu. Siinä se seisoo neljällä jalalla edessäni, vajaan kahdenkymmenen metrin päässä, selin minuun.

Karhun pää on alhaalla ja voin nähdä kuinka se hengittää nopeasti läähättäen. Peräännyin ääneti takaisin kumpareen taakse. Jousi on tikkailla! Sohvi tulee hakemaan minua vasta kun on hakenut ensin Senior-Matin, jolloin on jo täysin pimeää, eikä hänelläkään ole kivääriä.

Hitaasti ja ääneti palaan passipaikalle ja noudan jousen, videokameran ja gps:n. Kytken gepsiin virran päälle ja merkkään passipaikan, jotta vaikka pimeä yllättäisi, osaisin siihen takaisin. Palaan samaa reittiä. Ajatuksenani on hiipiä hiljaa takaisin kumpareelle, laittaa video maahan kuvaamaan ja ampua karhulle lopetuslaukaus jousella.

Hitaasti nousen kumpareelle ja katson paikkaa mihin voisin laskea videon kuvaamaan. Kuvaamaan mitä? Karhua ei näy missään!

Tähystän paikkaa, missä muistan karhun olleen, mutta karhua ei näy. Yritän tähystellä, mutta karhun äskeisen olinpaikan takana alkaa taas läpipäisemätön ryteikkö kaatuneita puita, kiviä ja kuusen taimikkoo.

Hitaasti lähden kiertämään sivulle, tähystäen joka askeleella. Karhun äskeisen olinpaikan takana alkaa nousta jyrkkä, lähes pystysuora rinne. Lähden kiertämään vasemman kautta ja hiukan kauempana nousen jyrkän rinteeseen päälle. Sieltä palaan kohden äskeistä karhun olinpaikkaa. Alkaa hämärtää. Vaikka kuinka kurkin ja tähystän, en näe karhua. Kierrän jyrkänteen päällä sivulle ja lopulta laskeudun takaisin alas. Siitä kierrän varovasti takaisin kumpareelle, josta karhun näin aikaisemmin.

Nyt olen kiertänyt ympyrän, joka ei ole halkaisijaltaan läheskään sataa metriä. Karhun on pakko olla sen sisällä, koska verijälkeä sieltä ei ulos tule. Ilta hämärtyy nopeasti lisää. Nyt näkyvyys kuusikossa on jo erittäin heikko.

Laitan videon night shotin päälle ja lähden etenemään verijälkeä seuraten askel askeleelta. Jälki etenee mutkitellen. Pysin kiertämään jäljen sivussa tähystäen eteen, sivuille ja välillä taakseen. Lopulta erotan tumman hahmon matalana kiven takana risukossa. Matkaa vain noin 10 metriä. Siinä karhu makaa, kiven takana, pää tulosuuntaansa.

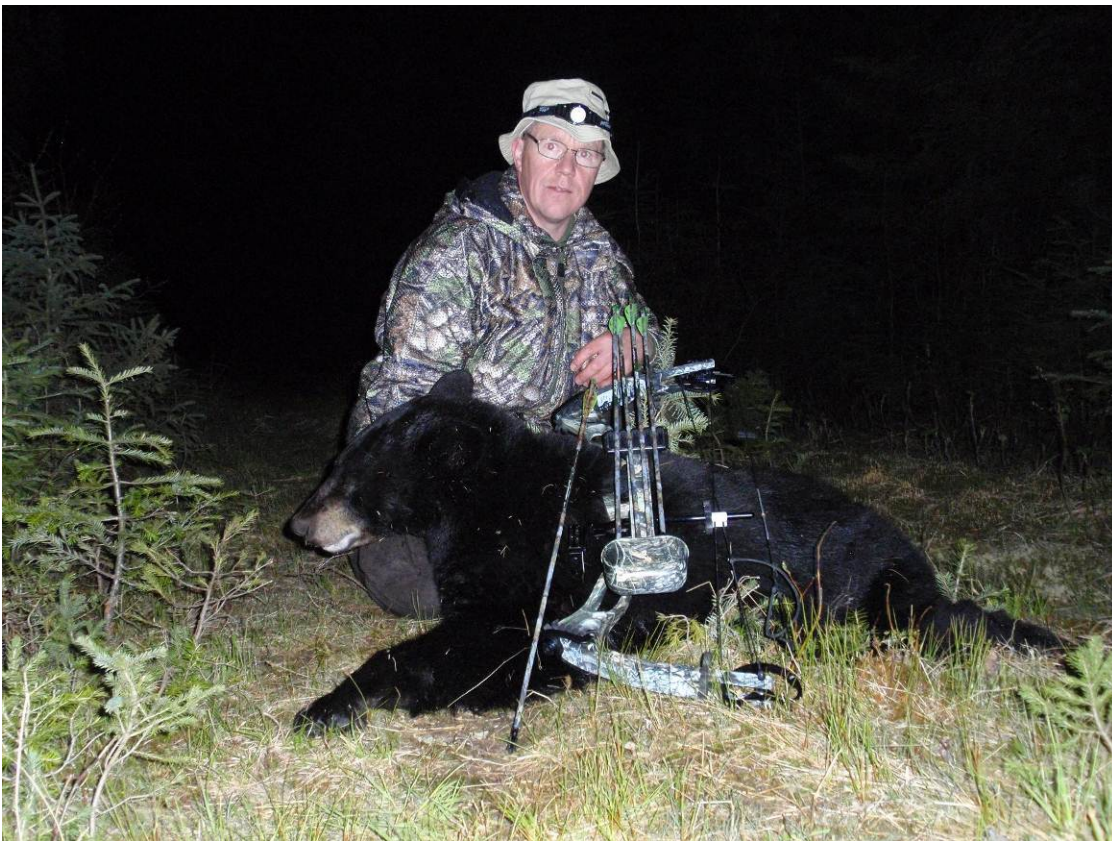
En voi erottaa jo lähes pimeässä illassa, onko karhu kuollut vai odottaako se matalana mahdollista jäljittäjäänsä.

Nopeasti katson, että en saa kameraa minkään mättään päälle osoittamaan karhun suuntaan. Lasken kameran mättäälle. Viritän jousen ja ammun maassa makaavaa karhua etuvinosta etulavan kohdalle. Karhu ei edes liikahta.

Lasken jousen alas, otan puukon käteeni ja videokameran toiseen käteen. Varovasti astelen karhun luokse ja totean sen kuolleeksi. Tutkin osumajäljen. Nuolen sisään menoreikä on aivan karhun vasemmassa kainalossa, mutta ulostuloreikä aivan toisen jalan etuosassa. Osuma on siis ollut muutaman sentin liian edessä.

Kun vien jousen ja kameran, merkkään samalla reitin karhulta passipaikalle puun oksiin ripustamillani wc-paperin palasilla, jotta osaan karhulle takaisin nyt jo täysin pimeässä illassa.

Juuri kun saan varusteeni tien varteen, alkavat auton valot häämöttää metsäautotien mutkasta. Sohvi ja Senior-Matti saapuvat. Noudamme Sohvin kanssa karhun ja muutaman valokuvan oton jälkeen suuntaamme leiriin.

Ai niin, syntymäpäiväsankari, Senior-Matti? Hän liittyi karhunkaatajien joukkoon 79-vuotissyntymäpäivänään. ONNITTELU!

Karhun naama piikkisian kohtaamisen jäljiltä.

Eka illan karhut.

Raskas jahti vaatii raskaat eväät ja raakaaineet löytyvät aiheen piiristä. Metsästyspäivien normaaliruokaa oli neljäntoista karhun sisä- ja ulkofilettä samassa ateriasa.